

Gemila Al-Kuraishi
enhetschef

Uppföljning av handlingsplan för att minska och motverka hemlöshet 2018-2022

Förslag till beslut

Socialnämnden föreslås besluta

- att godkänna tjänsteskrivelse om fortsatt arbete kring hemlöshet i Lund
- att ge socialförvaltningen uppdrag att fortsatt årligen kartlägga hemlösheten i Lunds kommun
- att det fortsatta hemlöshetsarbetet redovisas årligen i årsredovisningen i stället för i en separat handlingsplan

Sammanfattning

Sedan 2008 har socialförvaltningen årligen tagit fram och reviderat handlingsplanen för att minska och motverka hemlöshet i Lunds kommun på uppdrag av socialnämnden. Handlingsplanen har reviderats senast i december 2020 inför 2021 med olika insatsområden för att minska och motverka hemlösheten i Lund som socialförvaltningen har lagt särskilt fokus på.

Arbetet för att minska och motverka hemlöshet har implementerats i ordinarie verksamhet och föreslås därför fortsatt redovisas i årsredovisningen samt i verksamhetsplanen.

Underlag för beslutet

- Uppföljning av handlingsplan för att minska och motverka hemlöshet 2018-2022 (denna tjänsteskrivelse).
- Handlingsplan för att minska och motverka hemlösheten i Lunds kommun 2018-2022 – revidering 2021 Dnr SO 2020/0035.

Ärendet

Socialförvaltningen har på uppdrag av socialnämnden tagit fram en handlingsplan för att minska och motverka hemlöshet i Lunds kommun 2018-2022 där arbetet beskrivs genom 14 stycken

2021-11-22

Diarienummer

SO 2021/0197

särskilda insatsområden. Handlingsplanen har reviderats årligen, senaste beslut i socialnämnden december 2020 inför år 2021.

Uppföljning av handlingsplan för att minska och motverka hemlöshet 2018-2022 – revidering 2021

Kartläggning av hemlöshet i Lunds kommun

Mål:

- Att genomföra ett mättillfälle årligen av hemlösheten i Lunds kommun och sammanställa detta i en kartlägningsrapport.

Syftet med kartläggningen är att kunna följa utvecklingen av hemlösheten i Lund. Tillvägagångssättet är ett mättillfälle per år för att kunna urskilja tendenser och kunna göra insatser i tidiga skeden. Kartläggningen sker i samarbete med ideell sektor.

Kartläggningen genomförs årligen sen 2008 och kommer framöver också att genomföras med samma mättag för att kunna få en rättvis jämförelse.

Social förtur till bostad

Mål:

- Att fortsätta att följa statistik avseende de sociala förturerna till bostad.
- Att i socialnämndens bostads- och lokalförsörjningsplan beskriva och påtala behovet av fler lägenheter till de sociala förturerna till bostad.

Syftet med social förtur till bostad är att erbjuda bostäder till specifika målgrupper utifrån uppgjorda kriterier. Beslut om social förtur till bostad ska föregås av en utredning. För att hanteringen av ansökningshandlingar och beslut ska ske på ett effektivt sätt har en digital lösning tagits fram.

Det finns en nedskreven och etablerad rutin som i samverksavtalet med LKF, serviceförvaltningen och socialförvaltningen gällande de sociala förturerna. I lokal- och bostadsförsörjningsplanen beskrivs behovet för kommande år.

Socialnämnden föreslås i verksamhetsplanen för 2022 från och med januari 2022 följa ansökningar och anvisningar om social förtur till bostad till våldsutsatta personer som en indikator.

2021-11-22

Diarienummer

SO 2021/0197

Hyresgarantier

Mål:

- Att två gånger per år ha genomgång av beviljade hyresgarantier för att kunna avsluta dem som uppfyller hyresvärdens kriterier.
- Att utreda möjligheten att digitalisera uppföljningen av beviljade hyresgarantier.

Syftet med hyresgarantier är att underlätta för personer med hinder att få förstahandskontrakt. För att upprätthålla intentionen att avsluta hyresgarantierna när de inte längre behövs ska de även fortsättningsvis följas upp två gånger om året och att utreda om uppföljningen går att digitalisera.

Socialförvaltningen har som rutin att gå igenom hyresgarantier, som nu heter borgensförbindelser, två gånger per år. Under året har en rutin tagits fram för att kunna gå ifrån pappershanteringen och istället sköta genomgången digitalt. Målen är alltså uppfyllda.

Barnperspektiv

Mål:

- Att inga barn ska vråkas i Lunds kommun.
- Att inga barnfamiljer ska vara bostadslösa eller bo på hotell/vandrarhem i Lunds kommun.
- Att i samband med den årliga kartläggningen av hemlösheten genomföra intervjuer med barn som upplevt avhysning eller hemlöshet.
- Att barnchecklistan implementeras och arbetet utvärderas under året.

Barnperspektivet ska alltid beaktas i arbetet med att minska och motverka hemlösheten. Det finns ett barnperspektiv i allt arbete med att minska och motverka hemlöshet, både i den akuta fasen och i arbetet med att hitta mer stadigvarande boendelösningar.

Socialförvaltningen har inte fullt ut rådighet över de vräkningar som genomförs i Lunds kommun. Ett viktigt arbete är dock det vräkningsförebyggande arbetet som har särskilt fokus på barnfamiljer. Socialnämnden föreslås här fortsätta följa det vräkningsförebyggande arbetet med indikatorn "Genom socialförvaltningens vräkningsförebyggande insatser ska inga barn ska vråkas i Lund" i verksamhetsplan för 2022.

Barnintervjuer genomförs årligen och kommer även fortsatt genomföras. Den framtagna barnchecklistan har använts i den mån

2021-11-22

Diarienummer

SO 2021/0197

det har varit möjligt utifrån covid-19. Ett fortsatt implementeringsarbete kommer att ske fortsatt.

I samtal med föräldrar med barn på akutboende ställs alltid frågor om barnens mående och situation och är barnen hemma vid hembesöken sker även samtal med dem.

Samverkan med LKF och serviceförvaltningen

Mål:

- Att ha regelbundna möten med LKF utifrån särskilda verksamhetsområden.
- Att årligen beskriva behov av bostäder till sociala ändamål i bostads- och lokalförsörjningsplanen till serviceförvaltningen.
- Att ha regelbunden samverkan med serviceförvaltningens bostadsorganisation för att stämma av aktuella behov, skapa samarbete och hitta former för en ökad tilldelning av bostäder.

Syftet med samverkan med LKF är att upprätthålla det samarbete som finns inom särskilda verksamhetsområden.

Syftet med samverkan med serviceförvaltningen är att beskriva behov av bostäder för sociala ändamål och att tillsammans verka för en ökad tilldelning av bostäder.

Ett samverkansavtal har under 2021 tagits fram mellan LKF, serviceförvaltningen och socialförvaltningen som beskriver roller, ansvar och rutiner för samarbetet.

Enligt samverkansavtalet ska socialförvaltningen ha månadsvisa möten med LKF utifrån sociala förturer och det vräkningsförebyggande arbetet.

Enligt samverkansavtalet ska socialförvaltningen ha tät samverkan med bostadsavdelningen, vilket också är grundläggande och avgörande i arbetet med akuta boendelösningar, tidsbegränsade stödlägenheter och stödlägenheter.

Förebyggande arbete

Mål:

- Att fortsätta arbeta vräkningsförebyggande med särskilt fokus på barnfamiljer, ålderspensionärer och personer med psykisk ohälsa.
- Att boendeenheten årligen anordnar en bostadsvecka för att internt öka medvetenheten om bostads- och hemlöshetsfrågor med externa samarbetspartners och där socialförvaltningens brukare omfattas.

2021-11-22

Diarienummer

SO 2021/0197

- Att arbeta förebyggande med alla socialförvaltningens målgrupper, gällande registrering hos LKF samt andra lämpliga bostadsköer för att förebygga framtida hemlöshet.
- Att de personer som beviljas insatser från socialförvaltningen alltid ska, när det är möjligt, förberedas för att bo i eget boende på sikt.
- Att informera om, och förmedla kontakt med, budget- och skuldrådgivande funktion till skuldsatta och hemlösa personer.

Socialförvaltningen har samlat sitt vräkningsförebyggande arbete inom Kvarbo. Kvarbo bedriver ett viktigt förebyggande arbete med att förhindra uppsägningar och vräkningar i kommunen och kommer även fortsatt arbete med särskilt fokus på barnfamiljer, ålderspensionärer och personer med psykisk ohälsa. Detta sker i dialog med både hyresgäster och hyresvärdar. Vid behov förmedlas också kontakt med budget- och skuldrådgivningens verksamhet.

Att verka vräkningsförebyggande är en del av ordinarie verksamhet, beroende på målgruppers behov anpassas arbetet och insatserna och samarbete söks med berörda enheter inom socialförvaltningen, hälso- och sjukvården och andra förvaltningar, till exempel vård- och omsorgsförvaltningen.

Under pandemin har bostadsveckan fått ställas in, men den kommer fortsatt att genomföras både internt och externt av boendeenheten och andra enheter på socialförvaltningen.

För att personer som har kontakt med socialförvaltningen utifrån olika former av problematik behöver en framtida boendelösning tidigt planeras varför frågor om boendelösning och köplats hos hyresvärdar ställs tidigt i planeringen med den enskilde. Socialförvaltningens olika insatser som är kopplade till en boendelösning omfattar även att arbeta för att förbereda den enskilde på ett eget eller mer självständigt boende på sikt.

Samverkan med frivilligorganisationer

Mål:

- Att fortsätta samverka med de frivilligorganisationer som är aktiva i Lunds kommun och fortsätta verka för meningsfulla samarbeten i de områden där finns behov.

Syftet med samverkan är att ha en dialog och utbyte med frivilligorganisationer och andra aktörer som kommer i kontakt med målgruppen personer i hemlöshet.

Samverkan sker i dag med frivilligorganisationer som möter personer i hemlöshet. Samarbetet ser olika ut beroende på vilka

2021-11-22

Diarienummer

SO 2021/0197

målgrupper som ideell sektor möter och hur de organiserar sig, men det finns en flexibilitet i all samverkan för brukarnas bästa.

Stödlägenhet

Mål:

- Att barnperspektivet ytterligare stärks i utredningsarbetet med implementeringen av den framtagna barnchecklistan.
- Att föra lämplig statistik över hur många bostäder som har beretts till socialförvaltningens målgrupper för att ge bra underlag till lokal- och bostadsförsörjningsplan.
- Att utredningarna om stödlägenhet ska ha ett tydligare fokus på behov av stöd och fortsatt planering vid kommande insats.
- Att i socialnämndens bostad- och lokalförsörjningsplan beskriva och påtala behovet av fler stödlägenheter.
- Att följa upp och utvärdera de tidsbegränsade bistånden till stödlägenhet.

Stödlägenhet är ett bistånd till socialförvaltningens målgrupper som står utanför den ordinarie bostadsmarknaden och har ett behov av stöd för att få och behålla en bostad. Det finns i dag tydliga rutiner både gällande inflyttning, stöd som syftar till ett kvarboende och eventuellt övertagande av hyreskontrakt.

Barnperspektivet finns idag i utredningar av stödlägenhet och kommer fortsatt vara en viktig fråga för hela socialförvaltningen. I samarbete med LKF och serviceförvaltningen görs också kontinuerliga uppföljningar av de tidsbegränsade bistånden till stödlägenhet för att möjliggöra en förflyttning till egen bostadslösning.

Statistik förs månadsvis och ligger till grund för beskrivningen av behov av bostäder i lokal- och bostadsförsörjningsplanen.

Socialnämnden fattade i slutet av 2019 beslut om biståndet tidsbegränsade stödlägenheter som skulle riktas mot familjer med barn. Utfallet har varit gott och socialförvaltningen kan se en minskning av den akuta hemlösheten bland barn vid mätningen 2021.

Brukarinflytande

Mål:

- Att kontinuerligt beakta brukarinflytandet i de utredningar som görs kring bostadsfrågor.

2021-11-22

Diarienummer

SO 2021/0197

- Att kontinuerligt undersöka vilka eventuella brukarorganisationer som finns i Lunds kommun.
- Att som en del av det uppsökande arbetet vistas i sammanhang där personer i hemlöshet finns.

Arbetet har skett både på strukturell nivå och på individnivå. Boendeenhetens utredningar görs i samråd med brukaren och med en tydlighet i vad brukaren själv önskar.

Det uppsökande arbetet är en implementerad del av ordinarie verksamhet och omfattar i dag flera målgrupper. Ett uppsökande sker vid information eller kännedom om personer i öppen hemlöshet, alltså då individer vistas utomhus men även på mötesplatser såsom Svenska kyrkans diakoncentral som har en öppen verksamhet för målgruppen.

Kunskapsinhämtning och samarbete med universitet, högskolor och FoU

Mål

- Att ha ett samarbete med universitet och högskolor i syfte att följa aktuell forskning och nya rön inom hemlöshetsområdet.
- Att delta i eventuella nätverk för hemlöshetsfrågor.
- Att följa nationella riktlinjer och planer för arbetet med hemlöshet.

Det är av stor vikt att följa aktuell forskning inom hemlöshetsområdet och att införliva nya rön i arbetet med att minska och motverka hemlöshet. Ett samarbete med universitet, högskolor och andra forskningsinstanser är därför viktigt. Likaså ett samarbete med andra kommuner i form av till exempel nätverk och samarbeten vid nationella satsningar.

Det finns i dag ett etablerat samarbete med universitet och högskolor och med andra aktörer i form av nätverk. Under pandemin har en del av arbetet kunnat digitaliseras, vilket möjliggör att fler kommuner kan samverka digitalt istället och utbyta erfarenheter och information.

September 2021 presenterade Socialstyrelsen sin rapport Förebygga och motverka hemlöshet – analys och förslag för fortsatt arbete inom socialtjänsten. Lunds kommun har bidragit in till rapporten.

Kriscentrum mellersta Skåne

Mål:

- Att säkerställa att adekvat boende erbjuds i den akuta fasen.

2021-11-22

Diarienummer

SO 2021/0197

- Att socialförvaltningen ges i uppdrag att se över det interna samarbetet och de insatser som erbjuds till målgruppen.

Under 2021 har en processkartläggning inom området våld i nära relationer påbörjats. Kartläggningen kommer att visa vilka förbättringar som kan göras och förslag på hur detta kan implementeras.

Bostad Först

Mål

- Att bedriva arbetet vidare enligt modellen för Bostad Först utifrån de förutsättningar som finns i Lunds kommun, samt hålla berörda parter uppdaterade kring arbetet.
- Att utöka antalet lägenheter som kommer målgruppen tillhanda genom att påtala behovet i bostads- och lokalförsörjningsplanen.
- Att kontinuerligt utveckla stödinsatserna utifrån brukarnas behov.
- Att följa aktuell forskning inom metoden.
- Att samtliga brukare lyckas behålla sina hyresavtal.
- Att socialförvaltningen ska arbeta för att brukare ska erhålla förstahandskontrakt, om detta inte är möjligt ska Bostad först arbeta för att hyresavtalet ska övergå till förstahandskontrakt så snart som möjligt.

Bostad Först får i dag ses som en form av stöd som ges till brukare med omfattande behov. Stödet ges i stödlägenhet beviljad av socialförvaltningen eller i egen bostad.

Bostad Först är en del av ordinarie verksamhet. Socialförvaltningen har under året genomfört flera förändringar i verksamheterna för att bättre kunna möta behoven hos målgruppen. Det nya samverkansavtalet med LKF och Serviceförvaltningen ger också bättre förutsättningar för att kunna utöka antalet lägenheter till Bostad Först.

Uppföljning av bistånd till hotell- och vandrarhemsboende

Mål:

- Att regelbundet träffa de hushåll som befinner sig i akut hemlöshet eller som bor i osäkra boendelösningar för att stötta dem i sökandet efter ett varaktigt boende.
- Att prioritera barnfamiljer, ålderspensionärer, personer med psykisk ohälsa samt hushåll som varit bostadslösa längre tid än 6 månader genom att erbjuda tätare kontakt.

2021-11-22

Diarienummer

SO 2021/0197

- Att prioritera de barnfamiljer som bott på vandrarhem/hotellrum till hotell-lägenheter när dessa blir lediga för att skapa en så hemlik miljö som möjligt för barnen.
- Att genomföra en utvärdering av tidigare genomförd processkartläggning för att säkerhetsställa att vi följer den rutin som tagits fram samt att rutinen är fortsatt aktuell.

Idag följs samtliga beviljade bistånd till akuta boendelösningar på hotell och vandrarhem upp. Vid längre tids boende på hotell eller vandrarhem och då den enskildes egna möjligheter att ordna varaktig boendelösning ses som uttömda initieras andra boendeinsatser.

Under året har en upphandling av akuta boendelösningar genomförts och avtal har tecknats med flera leverantörer som erbjuder akuta boendelösningar i den standard som socialförvaltningen önskar.

Resultatet av processkartläggningen är en implementerad rutin och den förtydligade arbetsordningen har gjort att fler personer lyckas ordna med egna boendelösningar.

Utredning av möjliga boendelösningar för personer med samtidig hemlöshet- och missbruksproblematik.

Mål:

- Att under 2021 utreda behov och lösningar för gruppen hemlösa med missbruksproblematik.

Arbetet har påbörjats i form av en processkartläggning av socialförvaltningens verksamhet för personer med skadligt bruk och beroende. Förändringar har också gjorts inom stödboendeenheten boenden på Lilla Algatan/Arkivgatan samt Bostad Först för att bättre möta målgruppens behov av stöd.

Förslag på fortsatt redovisning av arbete för att minska och motverka hemlöshet

Arbetet med hemlöshet i Lunds kommun som beskrivs i handlingsplanen är implementerat på socialförvaltningens olika enheter och ingår i den ordinarie verksamheten. Därför föreslås att handlingsplanen för att minska och motverka hemlöshet inte revideras inför 2022 utan avslutas som separat handlingsplan.

Socialförvaltningen föreslår istället att den årliga revideringen av arbetet för att minska och motverka hemlöshet fortsatt görs i verksamhetsplanerna och årsredovisningarna där den ordinarie verksamheten följs upp.

2021-11-22

Diarienummer

SO 2021/0197

Socialförvaltningen föreslås dock även fortsättningsvis få i uppdrag att årligen kartlägga hemlösheten i Lunds kommun som komplement till den månadsvisa redovisningen av antal hemlösa barn i akutboende i form av hotell och vandrarhem samt statistik av beläggning på akutboendet Piletorp.

Socialförvaltningen föreslår slutligen att det vräkningsförebyggande arbetet ska följas genom indikator i verksamhetsplan för 2022.

Beredning

Uppföljningen av handlingsplan för att minska och motverka hemlöshet 2018-2022 har beretts av verksamhetschef för vuxen och enhetschef för boendeenheten med uppgifter inhämtade från berörda enheter och verksamheter.

Barnets bästa

Beslutet om för redovisning av arbete inom området hemlöshet påverkar inte barn.

Socialförvaltningen har ett tydligt fokus på barnets bästa i arbetet med att minska och motverka hemlöshet. Barn omfattas av kartläggningen och en fortsatt kartläggning samt uppföljning och analys av resultatet är en viktig del i detta för att arbetssätt och insatser ska möta barnets behov.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget medför inga ekonomiska konsekvenser.

Föredragning

Socialförvaltningen har ett fortsatt uppdrag att arbeta för att minska och motverka hemlösheten i Lunds kommun och det arbetet kommer att planeras i verksamhetsplanen samt redovisas i årsredovisningen.

Annika Pettersson
socialdirektör

Karin Säfström
Verksamhetschef

Beslutet skickas till

För verkställighet eller motsvarande åtgärd:
Akten

För kännedom: